

12.11.2018

Asia/22

§ 714

V 28.11.2018, Valtuutettu Mai Kivelän aloite retkeilyreittien merkitsemisestä

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 19.11.2018 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 19.11.2018 saakka Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mai Kivelä ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja konkreettisenä toimena suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitin lähtöpisteeksi ehdotetaan esim. Vuosaaren metroasemaa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot.

Helsingin kaupunki edistää luonto- ja virkistyskokemuksia kehittämällä ja ylläpitämällä monipuolisia virkistyspalveluja. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko kaupunkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esitesarja kolmella kielellä. Kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit -sivustolta saa tietoa puistoista ja luontoalueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on info- ja kohdetauluja sekä merkittyjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelualueista saa kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa sekä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohteiden tunnettavuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nattours-hankkeessa. Nattours-hankkeen aikana on mm. parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita ja luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehtotuksineen.

Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johdetaan sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenisessä ja Byabäckenissa, joissa on pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa. Alueen keskiosassa Bakunkärin lähtöpiste sijaitsee Helsingin kaupungin alueella Knutersintien varressa, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle reitin lähtöpaikkaa, ja alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella Landbon asuinalueen pohjoispuolella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita,

rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä alueelle on laadittu tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet mm. Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Vuosaaren ja Sipoonkorven välillä ei tällä hetkellä ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren metroasemalta pääsee kävelen Knutersintieltä lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä ja ulkoiluteitä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska reitti kulkee suuren osan matkasta vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Pyöräillen Vuosaaren metroasemalta pääsee Sipoonkorven kansallispuistoon noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon opastettuna vaellus/kevyenliikenteen yhteytenä. Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että aloitteessa esitetty opastekyltimerkintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on sekä kannatettavaa että teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksinkertaista. Opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmätyötä ja resursointia, koska reitti kulkee myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi.

Myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan huomauttanut, että useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, pitkän luontoreitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien osapuolten kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat suunnitelmansa kansallispuiston reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi edellyttää sopimusta jokaisen maanomistajan kanssa. Myös reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti.

Aiempien vastaavien reittien (esim. Reitti 2000, joka kulkee Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon) kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimusten teko ja reitin toteuttaminen on vaatinut paljon aikaa ja resursseja. Useilta maanomistajilta on saatu reitistä ja sen käytöstä kielteistä palautetta, eivätkä kaikki maanomistajat ole enää halukkaita siihen, että opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi.

12.11.2018

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan lisäksi muistuttanut, että mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava siitä, ettei alueen suojele- ja Natura-arvoja merkittävästi heikennetä tai Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista poiketa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 501

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki edistää monipuolisten luonto- ja virkistyskokemusten kehittämistä ja ylläpitämistä virkistyspalveluita tarjoamalla. Luontopolut ovat erittäin suosittuja ja niitä on toteutettu tasaisesti koko Helsinkiin. Suurin osa laajoista viheralueista on helposti saavutettavissa ja niistä löytyy tietoa. Helsingin luonnosta on tehty muun muassa esitesarja kolmella eri kielellä. Helsingin kaupungin nettisivuilta löytyy tietoa eri kohteista. Vihreät sylit- sivustolta saa tietoa puistoista ja luontoalueista sekä niiden palveluista. Uusi nettisovellus Citynature tarjoaa myös monipuolista tietoa.

Useimmalla Helsingin luonnonsuojelualueella on infotauluja, kohdetauluja ja merkittyjä reittejä suojelualueen sisällä. Tietoa luonnonsuojelualueista saa myös kaupungin nettisivuilta ja karttapalvelusta.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa on viime vuosina panostettu retkeilyinfrastruktuurin kehittämiseen Urban Outdoors -hankkeessa se-

kä Helsingin ja Tallinnan yhteisessä kaupunkiluontokohteiden tunnetavuutta ja saavutettavuutta edistävässä, EU-rahoitteisessa Nattours -hankkeessa. Nattours -hankkeen aikana on muun muassa parannettu Vanhankaupunginlahden opasteita, luontopolkurakenteita sekä luotu kymmeneen kaupunkiluontokohteeseen mobiilisti toimivat nettisivut luontopolkureittiehdotuksineen.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa Ultunaan on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolle voidaan sijoittaa muun muassa Sipoonkorven kansallispuistoon liittyviä toimintoja, palveluita, rakennuksia ja rakenteita. Sipoonkorven saavutettavuus julkista liikennettä käyttäen on otettu huomioon yleiskaavaehdotuksessa.

Östersundomin yhteisen yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu alueelle tavoitteellinen viher- ja virkistysverkkosuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu Östersundomin alueen keskeinen virkistysreitistö. Tavoite on luoda yhtenäiset ja laadukkaat yhteydet muun muassa Vuosaaren ulkoilupuiston ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä.

Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta tulee edistää. Kasvavien kävijämäärien myötä myös käyttöaste nousee. Esimerkiksi pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon. Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla 93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös pysäköintialue. Kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä metsähallituksen kanssa Sipoonkorven kehittämiseksi paremmin helsinkiläisiä palvelevaksi luontokohteeksi. Tällä hetkellä tutkitaan, onko Sipoonkorven kansallispuistoa palvelevaa pysäköintiä mahdollista järjestää Ultunan alueella. Myös Vantaan kaupunki kehittää Sipoonkorven kansallispuiston saavutettavuutta. Vantaa on valinnut Kuusijärven alueen keskeiseksi yhteyskohdaksi Sipoonkorven kansallispuistoon.

Sipoonkorven kansallispuistoon pyöräilee Vuosaaren metroasemalta noin 40 minuutissa Mustavuoren, Salmenkallion ja Länsi-Salmen kautta. Tällä hetkellä reittiä ei ole merkitty maastoon ohjeistettuna vaelus/kevyenliikenteen yhteytenä. Valtuustoaloitteessa esitetty, varsinkin pyöräilijöitä palvelevien opastekylltmerkintöjen toteuttaminen kyseiselle välille on kannatettavaa sekä teknisesti ja taloudellisesti verrattain yksikertainen toteuttaa. Tämän tyyppisen opastekokonaisuuden kehittäminen edellyttää tiivistä sidosryhmätyötä ja resursointia, koska reitti kulkisi myös yksityisten maanomistajien maa-alueiden läpi. Kaupunkiympäristö toimialalla on valmius edistää opastamista yhteistyössä muiden tahojen kanssa.

12.11.2018

Mahdollisten uusien reittien suunnittelussa ja merkitsemisessä on huolehdittava, ettei merkittävästi heikennetä alueen suojelu- ja Natura-arvoja tai poiketa Östersundomin yleiskaavaehdotuksen mukaisista tavoitteista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Heidi Koponen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 43952
heidi.s.koponen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 02.10.2018 § 188

HEL 2018-004199 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Mai Kivelän aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki selvittää retkeilyreittien parempaa merkitsemistä ja suunnittelee uuden merkityn patikointireitin Sipoonkorven kansallispuistoon. Reitti voisi esimerkiksi lähteä Vuosaaresta, jolloin se voisi yhdistää Sipoonkorven kansallispuiston metromaisemaan sekä merelle ja saaristoon.

Vuosaaren ja Sipoonkorven kansallispuiston välillä ei ole rakennettuja ulkoilureittejä. Vuosaaren asuinalueen ja kansallispuiston välissä on yksityisessä maanomistuksessa olevia maa-alueita. Merkityn reitin suunnittelu vaatii laajamittaista yhteistyötä Metsähallituksen, kaupunkiympäristön toimialan sekä liikuntapalveluiden kesken.

Läntisessä Sipoossa sijaitseva Sipoonkorpi on Metsähallituksen ylläpitämä kansallispuisto, jonne johtaa sen lähialueilta ja reunoilta useita opastettuja reittejä eri suunnista. Alueen pohjoisosassa sijaitsevat kahden reitin lähtöpisteet Källängenissä ja Byabäckenissa, joissa on myös pysäköintialueet kansallispuiston kävijöille. Nämä molemmat lähtöpisteet sijaitsevat Vantaan kaupungin alueella Länsitien varressa. Alueen keskiosassa Bakunkärrin lähtöpiste sijaitsee Helsingin alueella Knutersintien varressa. Kansallispuiston eteläosan reitti lähtee Vantaan Sotungista, jossa myös on pysäköintialue Flatbergetissä Tasakalliontien alussa.

Helsingin alueella sijaitsee Knutersin lähtöpiste, noin kilometrin päässä Landbon asuinalueesta. Itäkeskuksesta Landbohon kulkevalla bussilla

93(K) pääsee lähelle tämän reitin lähtöpaikkaa. Alueella on myös vierailijoiden käyttöön tarkoitettu pysäköintialue.

Tällä hetkellä Vuosaaren metroasemalta pystyy jalkaisin kulkemaan Sipoonkorven kansallispuiston Knutersista lähtevän reitin lähtöpaikkaan kevyen liikenteen väyliä, ulkoiluteitä sekä lyhyen matkan soratietä pitkin, jolloin kävelymatkaa kertyy noin 12 kilometriä. Tällä reitillä aloitteessa esitetty pääsy luontoon ei kuitenkaan suoraan toteudu, koska suurimman osan matkasta reitti kulkee vanhan Porvoon tien varressa kulkevaa kevyen liikenteen väylää pitkin.

Vaihtoehtoisena mahdollisuutena olisi ohjata reitti kulkemaan Mustavuoren kautta olemassa olevia ulkoiluteitä pitkin ulkoilupalveluiden hallinnoimalle Talosaaren ulkoilualueelle. Tällä erilaisten metsä- ja luontoalueiden läpi kulkevalla reitillä matkaa Vuosaaren metroasemalta Talosaareen kertyy reilut 8 kilometriä. Talosaaren alueelta ei kuitenkaan tällä hetkellä ole olemassa kulkureittiä Sipoonkorven alueelle, eikä sitä ole mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla välissä olevien useiden yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden takia.

Pitkän metsä- ja muiden luontoalueiden, sekä useiden eri maanomistajien maa-alueiden läpi kulkevan, reitin toteuttaminen vaatii huolellista suunnittelua ja kaikkien eri osapuolien kanssa käytäviä neuvotteluja. Sipoonkorven kansallispuiston ylläpidosta ja kehittämisestä vastaavalla Metsähallituksella on omat kehittämissuunnitelmansa kansallispuiston reittien ja sisääntulosuuntien reittien kehittämisestä. Opastetun ja maastoon merkityn kulkureitin johtaminen yksityisessä omistuksessa olevien maa-alueiden läpi vaatii, että jokaisen maanomistajan kanssa tulee tehdä sopimus oikeudesta ohjata reitti kulkemaan heidän maa-alueidensa läpi. Myös kaikista reitin vaatimista rakenteista ja niiden kunnossapidosta sekä opasteista on sovittava tarkasti jokaisen maanomistajan kanssa erikseen.

Aiempien vastaavien reittien, kuten reitin 2000, joka kulkee Helsingin Keskuspuistosta Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupunkien alueella Luukin kautta Nuuksioon, kohdalla suunnittelu, neuvottelut, sopimusten teko ja reitin toteuttaminen vei paljon aikaa sekä vaati resursseja. Useilta maanomistajilta on myös tullut negatiivista palautetta reitistä ja sen käytöstä, eivätkä kaikki maanomistajat enää ole halukkaita siihen, että yleinen, opastettu reitti johdetaan heidän alueidensa läpi. Näin ollen tällaisen hankkeen toteutukseen tulee varata riittävästi aikaa ja resursseja niin suunnitteluun kuin toteutukseenkin.

Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä.

Käsittely

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

12.11.2018

Asia/22

02.10.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti käsitellä viidennen esityksen kokouksen neljäntenä asiana.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lausunnon loppuun:

"Lautakunta suhtautuu positiivisesti aloitteeseen ja kannattaa retkeilyreittien selvittämistä."

Kannattaja: Mari Holopainen

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi